THE LIBRARY OF THE
OCT 4 1927
UNIVERSITY OF ILLINOIS

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 228. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 1. жовтня, 1927. VOL. XXXV. No. 228. Jersey City, N. J., Saturday, October 1, 1927. THREE CENTS.

ПОЛОВИНА ГАЛИЧИНИ ЗАЛЛЯТА ВОДАМИ

А ОДНОМУ МІЛІОНОВИ УКРАЇНЦІВ ЗАГЛЯДАЄ ГОЛОДОВА СМЕРТЬ В ВІЧИ. РАТУЙТЕ НЕЩАСНИХ БРАТІВ В РІДНІМ КРАЮ І ШЛІТЬ НЕГАЙНО СВОЮ ЖЕРТВУ ЧЕРЕЗ:

OBYEDNANYE, P. O. Box 411, Philadelphia, Pa.

ТОРНАДО ВБИЛО 60 ЛЮДИЙ, ПОКАЛІЧИЛО ПІВ ТИСЯЧКИ

ВІТРУГА В СТ. ЛУИС ТРЕВАЛА ВСЕГО 5 МІНУТ, А ЗРОБИЛА 75 МІЛІОНІВ ШКОДИ.

СТ. ЛУИС, Мезуре, 29. вересня. — Над містом Ст. Луисом і околицею звіялася нині сполудня страшна вітруга, яка вбила, як покищо нараховано, коло 60 людий, покалічила в десятеро стільки та наробила шкоди на яких 75 міліонів долярів.

Торнадо тревало всего 5 хвилин, але за сей час викосило воно на шість миль велику смугу почерез бизнесову й богацьку мешкальну частину міста. Долішна бизнесова частина міста та дільниці, де живуть біднійші мешканці, не дікнені.

Буря почалася нагло коло години 1. сполудня. У торнадо перемінилася вона коло вулиць Менчестер і Тейлор. Найсильнійше дув вітер здовж панської Вест Енд. Вітер домав телеграфічні стовпи як сірникові патички та клав їх у поперек доріг, попадаючи деколи на авта. Доми ломилися, як забавки. Зпід румовищ добувалася полумінь: се займалися відкриті газові рури.

Завалилося при тім богато фабрик і магазинів. Як стіни шкіл почали ломатися, дітвора стала втікати з будинку. На їх щастя, утеча відбувалася в порядку, чому-вони можуть завдячувати свое виратування.

Поліція сейчас визвала всіх полісменів на службу, щоби помагати людям та захороняти перед можливими рабунками і крадіжами. Уряд визвав сейчас військо та приказав стріляти на смерть людий, яких зловиндби на рабунку.

Подібні донесення про знищення від бурі приходять і з других околиць. У стейті Аркензо торнадо знищило оселю Ради. В Оклагомі торнадо покалічило 8 осіб у місцевости Москогі, Великої шкоди наробила буря в Денвилі, в стейті Илинойсі, а в місті Кавдені, в тім самім стейті, вбила Тонї Цігака та покалічила його родину.

ВСТАНОВИЛИ БЕЗПОСЕРЕДНЕ ПОЛУЧЕННЄ МІЖ АМЕРИКОЮ А МЕКСИКОМ.

КАЄС РОЗМОВЛЯЄ ТЕЛЕФОНОМ З КУЛИДЖОМ.

ВАШИНГТОН, 29. вересня. — Між Злученими Державами а Мексиком установлено безпосереднє телефонічне получення.

Першу розмову на сій лінії, що має 3,357 миль довжини, мали між собою американський президент Кулидж та мексиканський президент Каєс. Каєс висказав підчас розмови надію, що дальші події наближають до себе обі держави та що тіснійші зносини між ними причиняться до вирівнання ріжниць.

ШУКАЮТЬ СПОСОБУ РОЗВЯЗАТИ СТРАЙК ДІТВОРИ В ГЕРІ.

ПРОПОНУЮТЬ НОВИЙ БУДИНОК ДЛЯ 24 МУРИНІВ.

ШИКАГО, 29. вересня. — Щоби покінчити страйк півтора тисячі шкільної дітвори в Емерсон Гай Скул-і в Гері, в стейті Індіяні, які не хочуть ходити до школи, покн не відправиться зі школи 25 Муринів, шкільний заряд запропонував, щоби для Муринів виставити осібний шкільний будинок.

Страйкуючі школярі годяться на таку розвязку справи, але Мурини, проти котрих піднято страйк, кажуть, що вони мають конституційні права до школи та шкільний заряд не сміє викручуватися через ставлення для них осібних будинків.

ЗВИЧАЙНІ Й ДИВНІ ПЛОДИ ПРОГИБІЦІЇ.

ЗАСУДИЛИ ЧОЛОВІКА НА ДОСМЕРТНУ ВЯЗНИЦЮ ЗА ПОСІДАННЄ ГОРІВКИ.

ЛЕНСИНГ, Мишиґен, 29. вересня. — Стейтовий суд повіту Инггем засудив 29-літнього Фреда Пама з Ленсинга на досмертну вязницю за те, що мав у свою посіданню пайнт горівки. Засуджено його на основі закона Бомеса, що має карати людий, яких зіймано знова на якімсь злочині; Пам був уже караний три рази за таку саму провину.

СУД ЗДЕРЖУЄ УРЯД У ВИКОНУВАННЮ ПРОГИБІЦІЇ.

НЮ ЙОРК, 29. вересня. — Місцевий Федеральний суд видав нині важне судове оречення, яке буде мати великий вплив на виконуваннє прогибіції. Суд заявив, що продуценти алькоголю не є обовязані предкладати урядови спису покупців сього алькоголю.

Місцеві шпиталі донесли нині до міського уряду здоровля що в них померло від алькоголічного затроєння семеро людий, між кими одна жінка. Одну жінку доставлено до шпиталя Белвю зовсім сліпою від алькоголю, якого вона напилася в гостині в знакомих. Один чоловік помер у шпиталі.

11-ЛІТНИЙ ХЛОПЧИНА ЗВІЛЬНЕНИЙ ЗА ВБИВСТВО.

НЮ ЙОРК, 29. вересня. — Діточий суд, розглянувши вбивство 7-літної дівчини Анджеліни Констанци й 11-літним кузином Вилїемом Сальтарелі, звільнив хлопця від вини й кари, признавши сей вчинок припадковим. Суддя дав догану родичам хлопця за те, що держали в хаті набиту рушницю.

ПІДХМЕЛЕННЯ ЛАГОДЯЧОЮ ОБСТАВИНОЮ У НІМЕЦЬКІМ КАРНІМ ЗАКОНІ.

БЕРЛІН, 29. вересня. — Підхмелення буде уважатися лагодячою обставиною у новім німецькім карнім законі.

Правничий комітет німецького Райхстагу приняв, по довшій дискусії, поправку до карного закона, яка приказує судови злагодити засуд, коли докажеться, що обжалований був підхмелений, коли поповнив злочин.

НАЗВАЛИ ОЗЕРА ІМЕНАМИ ЛЕТУНІВ.

ОТАВА, 28. вересня. — Канадійські власти проголосили, що назвали два озера, в околиці нововідкритих копалень золота, іменами французьких летунів Нонжесера й Колі. Як звісно, згадані летуни згинули при спробі перелетіти з Франції до Америки. Згадані озера лежать в околиці озер Неро Умен і Берч і є злучені ріками, що означена є на мапі як рута для перевозових чайок (кену).

ВЖЕ 20 ТИСЯЧ ЛІТ ТОМУ ЖІНКИ МАЛЮВАЛИСЯ.

В околиці Вілендорфу (в Австрії) при розкопках натрафили на цінні знахідки з камінної доби. Глибоко під землею найшли величезні зуби мамута. Біля них була фігурка богині, яку археологи назвали Венерою з Вілендорфу. Фігурка та має щонайменше 25 тисяч літ. Її дали до віденського музею. Вона походить без сумніву зі звичаю т. зв. ловецьких жертв; богам складано частину добичі у жертву. Дальше здовж Дунаю найдено цікаві розкопки з діляник історії культури. Найдено богато відломків охри і графіту, якими малювалися жінки камінної доби. Ними натирали жінки лиця, уста, ніс, тому ці відломки вигладжені. Перед ужиттям запускали їх товщем, щоби краще малювати лице. Недалеко фігурки тої богині найдено робітню каменяра, а в цій богато кремінних ножів і відпадків, які повставали при гостренню ножів. Зараз біля робітні є чимало костей диких звірят.

СЦЕНАРІЙ „ЗАХАР БЕРКУТ".

Микола Вороний здав до ВУФКУ кіносценарій за історичною повістю Івана Франка „Захар Беркут", що малює громадське життя Руси-України в XIII-му віці. Ця повість, як відомо, дає малюнки стародавньої комуни в Галичині.

УКРАЇНСЬКІ КОМУНІСТИ ПРОТИ ПЕТРОВСЬКОГО.

КИЇВ, 26. вересня. — В Києві визбирувано з поспіхом дня 28 серпня по улицях міста порозкидані проклямації українських комуністів, сепаратистів з заголовком: „Дляченого мовчить наш всеукраїнський староста, товариш Петровський"? В проклямації виступається остро против Петровського й його уступчивости перед сталінцями а також пригадують йому українські сепаристи, що він був їх однодумцем три роки тому назад, а тепер мовчить з боязни, щоби не стратити теплого місця українського голови Центрального Виконавчого Комітету.

ПРОЛЕТАРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ В ОДЕСІ.

Поточного шкільного року широко розгорне свою діяльність пролетарський університет при будинках вчених. Намічається поширити кількість місць в університеті — всього вчитиметься біля трьох сот чоловіка, переважно робітників.

Університет поповниться новими приладами та лябораторіями. Притягується кращі наукові та професорські сили до читання лекцій.

Є відділи: агрономічний, суспільнознавства, математичний, технічний та політосвіти.

ПОЛЬОНІЗАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШОСТЕЙ В ПОЛЬЩІ.

В Польщі опубліковано проєкт розпорядку президента, в якому на підставі конституції силою закона вводиться від 1. січня 1928 р. обовязкове книговодство по всіх кооперативах, акційних спілках і акційно командитних спілках виключно в польській мові.

Цьому проектові де перешкаджає постанова польської конституції про охорону національних меншостей, де між иншим дозволено тим меншостям вільне уживання рідної мови в приватних і торговельних зносинах.

РОЗКОПИНИ В РАЙОНІ ДНІПРЕЛЬСТАНУ.

Як відомо, в районі Дніпрельстану археологічна експедиція знайшла багато решток старовини, могил, селищ то-що. Але терміновість робіт на Дніпрельстані дуже негативно відбивалась на розкопинах цих могил. Тепер управління головного інж. Дніпрельстану повідомило Укрнауку про те, що воно дало розпорядження про всіляку допомогу археологічним експедиціям підчас розкопин.

НОВІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ У НІМЕЦЬКИХ ШКОЛАХ.

Помало але послідовно вводиться у німецьких школах нові методи навчання в ділянці історії так німецької держави як держав світа. Старі методи закидається як щось непотрібне; всякі воєнні пригоди чи історії князів, тощо, закидається, бож ті самі, що нині займають посади в правительстві, памятають ще на ті часи, коли то вони мусіли послушно виучувати всякі непотрібні історії про цісарів, та училися бути вірними підданими. Про історію культури, господарства, про право людини та обовязки „підданого", не було мови колись. За те число регентів, родоводи династій та боєві пляни, оце була ціль старої школи. Нині німецька школа запроваджує нову методу навчання, получену особливо з новою історією життя, котра не лише інтересує ученика, але і його виховує відповідно духови часу. А які експерименти робиться на тілі української нації під окупацією особливо Польщі, то най відповідять ті, що були у Польщі.

ПОЛІПШЕННЯ МАТЕРІЯЛЬНОГО СТАНУ СІЛЬСЬКОЇ ІНТЕЛІҐЕНЦІЇ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Тарифна економічна нарада профспілок обміркувала справу про поліпшення матеріяльного стану сільської інтеліґенції. Ухвалено клопотатися перед урядом, щоб робітникам, що прослужили в сільських місцевостях довгий час, періодично встановлювали надвишки до заробітньої платні. Піднесено справу, щоб усі категорії соціяльно-культурних робітників на селі забезпечити кватирою й комунальними послугами. Через кожні 3—5 років сільських робітників повинні відряджати на спеціяльні курси, щоб підвищувати їхню кваліфікацію на термін не менше як 3-місячний, а підчас перебування їх на курсах за ними зберегти повне їхнє утримання. У всіх бюджетах повинна бути окрема стаття витрат на купівлю літератури для підвищення кваліфікації сільських робітників. Як-що сільських робітників переводитимуть на иншу роботу, вони повинні одержувати підйомні, добові. Діти сільських культурних робітників повинні приймати в профспілки, а так само до вищих шкіл переважно перед иншими, нарівні з дітьми робітників. Такі самі права надати їм що до забезпечення стипендіями й звільнення від платні за навчання.

СОВІТИ НЕ МАЮТЬ КАНДИДАТА НА АМБАСАДОРА

НЕДОСТАЧА НАСЛІДНИКА ПРИЧИНОЮ ПРОВОЛОКИ У ВІДКЛИКАННЮ РАКОВСЬКОГО.

ПАРИЖ, 29. вересня. — Часопис „Ле Мартин" впевняє, що недостача відповідного наслідника є причиною проволоки у відкликанню Християна Раковського, совітського амбасадора у Парижі. Франція повідомила вже офіціяльно Совітський Союз, що Х. Раковський мусить бути відкликаний, бо сього домагається публична опінія у Франції через те, що він підписав комуністичний маніфест, взиваючий жовнірів до боротьби з капіталістичними правительствами. Відкликання Раковського є невідкличною умовиною, щоби дальше можна було вести переговори про взаємну незалежність між Францією і Совітами. Кількох амбасадорів, яким комісар заграничних справ Чічерін предложив сю позицію, відмовились приняти її. Чічерін буде мусів вибрати сам кандидата на сю позицію з поміж другорядних московських дипльоматів.

ЧИСЛО КОМУНІСТІВ ЗМЕНШАЄТЬСЯ У ВЕЛИКО-БРИТАНІЇ.

ЧИСЛО ВПИСАНИХ ЧЛЕНІВ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ УПАЛО З 10,000 НА 7,300.

ЛОНДОН, 29. вересня. — Число вписаних членів британської комуністичної партії впало з 10,000 у 1926, на 7,300 у сім році.

Се зменшення членів, як бачимо зі звіту екзекутивного комітету, проявилося виключно у майнерських дистриктах. Також і число видань комуністичної літератури, як виказує звіт, зменшилось о 30 процент.

500 НІМЕЦЬКИХ ВЯЗНІВ ВИЙДЕ НА ВОЛЮ.

ПРЕЗИДЕНТ ГІНДЕНБУРГ ВИДАСТЬ АМНЕСТІЮ З НАГОДИ СВОЇХ 80 ЛІТНИХ УРОДИН.

БЕРЛІН, 29. вересня. — У неділю, 2 жовтня, буде обходити Гінденбург, теперішний президент Німеччини свої 80-літні роковини уродин. З сеї нагоди видасть він амнестію, на підставі якої 400-500 німецьких вязнів вийде в суботу рано на волю. Згадана амнестія буде дотикати передовсім політичних вязнів, засуджених за комуністичні заворушення в Гамбурзі й у середущій Німеччині у 1923 році. Крім сього будуть помилувані ті з німецьких радикалів, яких засуджено за зневагу Гінденбурга. Німецькі комуністи старались також о помилування Макса Гольца, засудженого за вбийство й крадежі, на досмертну вязницю, однак їх старання не увінчались успіхом. Аферу Гольца порівнують деякі з аферою Сакка і Ванцетті, страчених недавно у Бостоні, Масс.

СПИС НАСЕЛЕННЯ ТУРЕЧЧИНИ НАЗНАЧЕНО НА 28. ЖОВТНЯ.

УСІ МЕШКАНЦІ МУСЯТЬ ПОЛИШИТИСЯ ТОГО ДНЯ ДОМА ПІД ЗАГРОЗОЮ ВЯЗНИЦІ Й ГРИВНИ.

КОНСТАНТИНОПОЛЬ, 29. вересня. — Усі Турки будуть мусіли сидіти дома у дні 28 жовтня, через те, що того дня відбудеться спис населення по цілій Туреччині. До сеї цілі призначено 60,000 урядовців та буде се перший докладно переведений спис населення у сім краю. Того дня буде здержана у Туреччині уся комунікація, школи будуть заперті а кожний, що не буде сидіти у своїм домі, буде покараний гривною, а евентуально вязницею.

Премієр міністрів, Ісмет паша видав проклямацію до народу, що спис населення не має нічо спільного з наложенням нових податків, або примусовою військовою службою. І па... доланста можна буде вже знати, скільки населення має Туреччина. Досі обчислювано, що у Туреччині живе від 8 до 13 міліонів мешканців.

ЗІРВАННЯ ПЕРЕГОВОРІВ МІЖ ПОЛЬЩЕЮ А АМЕРИКАНСЬКИМИ БАНКИРАМИ.

ПОЛЬЩА „ВІДКИДАЄ" АМЕРИКАНСЬКУ ПОЖИЧКУ.

ВАРШАВА, 29. вересня. — Переговори між американськими банкирами а польським правительством, що тревали 22 місяці, зірвано. Мало се статися тому, що Польща домагалася видачі довжних бондів у курсовій вартости 92, а американські банкирі годились лише на їх курсову вартість 90. Нема сумніву, що люди, які знають близше Польщу і її фінансове положення, почувши про се зірвання переговорів і „відкинення" Польщею пропозиції, скажуть зі значучим успіхом: „Мойше, махт зіх гройс".

РОЗБИТТЯ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ НІМЕЧЧИНИ.

ТРЕТИЙ ІНТЕРНАЦІОНАЛ СТАРАЄТЬСЯ БЕЗУСПІШНО ПОГОДИТИ СПОРЯЧІ СТОРОНИ.

МОСКВА, 29. вересня. — Комінтерн підприняв енергічні міри, щоби довести до згоди у німецькій комуністичній партії, яка недавно розбилася на кілька груп. Його старання не увінчались однак успіхом і розбиття серед німецьких комуністів триває дальше. Провідники опозиції рішучо відмовилися їхати до Москви, куди їх запросив комінтерн, через те, що бояться арештування. Також затрвожені є комінтерн відносинами серед американської комуністичної партії, яка майже цілком розбилася.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES; Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЛІК НА КРИТИКОМАНІЮ

Хочемо піднести отсей під сю пору в Америці актуальний випадок:

Віцеадмірал американської военної фльоти Меґрудер виступив в одній з нюйорських ґазет з острою критикою діловодства департаменту фльоти, закидуючи йому головно брак економії. Закиди ті є того рода, що готові зеднати собі відразу симпатії всіх тих, що відчувають на своїх плечах військові тягарі в формі податків. З огляду на те, що закиди ті підніс віцеадмірал фльоти, були слушні побоювання, що це готово викликати немале замішанне. До того віцеадмірал нарушив ще військову дисципліну, виступивши з публичною критикою своєї влади без її дозволу. Через те весь загал слідив з великою увагою за тим, які консеквенції потягне за собою отся критика віцеадмірала. Всі ждали на кару, яка спаде на Меґрудера. І та кара дійсно спала, але така, якої ніхто не надіявся, а головно не надіявся її сам віцеадмірал Меґрудер. Ото секретар фльоти Вилбур опрокинувши з місця деякі помилкові твердження віцеадмірала, не потягнув його до ніякої карної відвічальности, а тільки приказав йому предложити конкретний плян реорґанізації департаменту фльоти. І тут показалося, що віцеадмірал вмів критикувати і виносити на денне світло те, що йому здавалося лихим, але не подумав над тим, як цему лихови зарадити. Заскочений приказом Вилбура, поїхав до Вашингтону, виправдав себе і подав, що йому треба довгих місяців часу та многих експертів до помочі, щоби він міг зорієнтуватися що до цего, як треба повести реорґанізацію. Заразом Меґрудер зазначив, що він дуже жалує, що його заміти могли стати притокою до атаків на департамент фльоти.

Ми нарочно навели цей факт з великого світа, бо його в певній анальоґії можна дуже добре пристосувати і до нашого життя. Для критики в нас доволі людей, а для позитивної праці їх нема. Бо берім на примір от хоч би таку загально-народну інституцію як Обеднанне, що головно веде чисто культурно-гуманітарну роботу. Чи не маємо своїх „віцеадміралів", що на всі лади ту інституцію критикують, хоч самі вони ніякого иншого шляху для обеднання наших мас в Америці не знайшли? І наших критиків найкраще побивати запитом: А який ваш плян? Заскочений таким питанням віцеадмірал Меґрудер знав, що мусить дати розумну відповідь, тому заявив отверто, що не може її на разі дати. Наші „віцеадмірали" не такі скромні. Вони будуть пробувати дати відповідь. Але якраз їх відповідь побе їх сама найкраще. Бо не штука критикувати і добачувати лихо, а штука будувати.

ВІДГУКИ ДНЯ

Вигріли гадюку за пазухою.

Так мігби сказати не один священик з тих, що тут в Америці розпиналися за Назаруком, прочитавши новинку з Берліна про виступи Назарука з доповідю про свої спостереження в Америці, в якій то він самими поганими словами ганьбить наше священство. Для нас цікаве, чим цей виступ Назарука пояснити. Чи це свідома, злобна робота, чи може ця Назаруківщини це явище патольоґічного характеру.

Сам Назарук давно вже вийшов з психічної рівноваги. Психічні людські хороби є надзвичайно складні й буває, що людина проживе майже все своє життя, поки фаховці, иноді цілком випадково, звернуть увагу на нього та означать його хоробу. Душевні хороби бувають часто як спадщина, особливо у тих, чиї батьки були алькоголіками (пияки), чи були хорі на инші хронічні недуги. Трапляються люди психольоґічно звихнені завдяки ненормальному вихованню з дитинства, або наслідком фізичного ушкодження, особливо голови. Нервові натури також часто підпадають психічним хоробам, особливо під впливом сильних переживань, потрясень то що.

Як в окремої особи бувають ріжні психічні хороби, так трапляються вони у цілого натовпу людей, у великій громаді. Наука знає рівнож надзвичайно багато явищ, коли психічно ненормальна людина своїми хорими ідеями захоплювала не лише окремі ґрупи, але цілі народи. Деякі психольоґи толкують собі тим сучасну форму комунізму в Росії, яку проповідував Ленін, що помер на тяжку хоробу мозку.

Цим пояснюється те, що здорова людина ніяк не може зрозуміти, що саме захоплює тих, які фанатично йдуть за явно хворою і фальшивою ідеєю. Особливо треба підкреслити, що в більшости випадків у послідувателів ідеї, проповідуваної хорою психічно людиною, витворюється скрайний фанатизм та нетерпимість до инших людей, до инших гадок.

Лише загальною душевною недугою послідувателів певної хворої ідеї можна пояснити це, що примiром в Росії була перед війною секта, яка вірила, що звичайна сельська баба, заражена пранцями, є Богородицею. До цеї „Богородиці" на поклін йшли тисячами „віруючі", які вважали для себе найбільшим щастям та прощенням гріхів, коли вони цілували її в прогнивші від пранців губи, над якими з рани відпавшого носа стікав заразливий гній. Великого труду треба було вжити, поки ту секту знищено, але майже всі „віруючі" лишилися з тим переконанням, що та баба дійсно була „Богородиця".

До того ряду треба віднести московські секти „Хлистів", які калічать себе та бють („хлещуть") підчас молитовних зібрань до повного виснаження й страчення притомности. Таке-ж було явище, коли в часи російського перепису людей в 1897 році, на Дністрі біля Слободзеї ціла невеличка слобідка дала себе замурувати живими в льохах, „щоби печать антихриста не була на них наложена". Там вони майже всі вимерли а врятувався лише той, що проповідував потребу живими замуруватися, щоби спасти свої душі. Врятувався тому, що він замуровував всіх, а себе не встиг замурувати. На суді выяснилося, що Федорів (таке було його призвище) є типом душевно ненормальним.

Взагалі в життю масовий психоз часто охоплює зі швидкістю електричної їскри цілі народи, цілі величезні держави, або навіть країни світу. А між тим в основі такого психозу часто лежить ненормальне та нездорове жерело.

В життю нашого народу також бували такі моменти масового психозу, або психозу певних невеличких ґруп. До такого епізодичного, ненормального, хоч невеличкого явища, треба зачислити Назаруківщину в Америці, яка знова витворилася на тлі Скоропадщини.

В основі Скоропадщини лежить, на нашу думку, злоба до революції, злоба до того народа, що позбавив пануючу шляхотську клясу її прав та привілеїв, а разом з тим і маєтків. В Скоропадщині чути погорду до „збунтувавшогося раба проти свого пана". В ній є бажання повороту до старого соціяльного та економічного ладу та ще й з винагородою за пережиті тяжкі години. Як кожна скрайна, хора й фанатична ідея, вона зовсім не числиться з фактами минулого, а творить свою історію фактів, обертаючи монархічне москвофільство Скоропадщини в українську державницьку ідею.

Так саме і Назарук. Це людина з природи експанзивна, з нервовою рухливістю, яка вийшла з міщанських бідних кол і вибилася на верх так, що навіть в політично-партійному життю брала ще до війни иноді визначну участь. Коли прийшла революція та почалося творення української державности, він мав право рахувати на те, що буде в перших лавах проводирів того руху. Але сталося так, що йому не щастило. Не будемо дошукуватися тепер причин, чому, але зазначимо, що на долю Назарука падали невзначні ролі в державному апараті України. Далі, тимчасова невдача в боротьбі. Всім довелося зазнати й пережити багато лиха, а в тім числі й Назарукови. Це звичайно вплинуло й без того на його нервову систему, а в додаток він почував увесь час, що ображено його амбіцію. Почував, що до нього демократія, революційно-державні чинники поставилися немовби то неприхильно. Відчув страшенно болюче свою особисту невдачу й почав шукати винуватих в тому. Шукав винуватих і знайшов серед тих, з ким працював, до кого найближче стояв, хто, здавалося ймоу, недоцінив його, або образив, чи принизив. Хоч в дійсности цього не було, але його хвора уява таке сама собі завжди творить. Навіть свою невдачу в Америці, де не міг собі здобути широкої карієри, приписує він не лише своїм політичним противникам, але й навіть однодумцям, бо думає, що ті його не доцінили й не хотіли признати його своїм провідником і Мойсеєм. До тих зачисляє Назарук і тутешне священство.

І воно якраз є причиною такого брутального виступу Назарука проти священства в Америці, хоч серед нього багато є одиниць, яким таких важких закидів з боку морального чи національного, чи у виконанню своїх обовязків зробити не можна. Може зла доля жбурнула Назарука якраз в таке коло священиків, про яких він говорив, але всетаки не повинен кидати він каменем на весь загал священства, за яким він будучи в Америці заступався.

І той факт вказує нам рівнож на те, що вся Назаруківщина є явище патольоґічного характеру, яке треба лікувати медичними засобами, а не иншими. Можна сподіватися, що з переїздом Назарука до Львова буде нагода почути ще не одну таку історію. Настане черга для других його тутешних приятелів. Про них він теж скаже своє слово, як говорив десятки разів про других, з якими працював чи жив у дружбі.

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION, ETC., REQUIRED BY THE ACT OF CONGRESS OF AUGUST 24, 1912.

Of "Svoboda", (Liberty) Ukrainian newspaper published DAILY at Jersey City, N. J., for October 1, 1927.

State of New Jersey, County of Hudson.

Before me, a Notary Public in and for the State and county aforesaid, personally appeared Simon Yadlowsky, who, having been duly sworn according to law, deposes and says that he is the business manager of the "Svoboda", and that the following is, to the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management and the circulation, etc., of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, embodied in section 443, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are: Publisher: Ukrainian National Ass'n, Inc., 83 Grand St., Jersey City, N. J. Editor: Emil Revyuk, 83 Grand St., Jersey City, N. J. Managing Editor: Luka Myshuha, 83 Grand St., Jersey City, N. J. Business Manager: Simon Yadlowsky, 83 Grand St., Jersey City, N. J.

2. That the owners are: Ukrainian National Association, Inc., Fraternal Order. Theo. Hrycey, Pres. & Trustee, 329 So. Fourth St., Philadelphia, Pa.; J. Kashtaniuk, Rec. Sec. & Trustee, 83 Grand St., Jersey City, N. J.; B. Levczyk, Treas. & Trustee, 48 Washington Ave., Elizabeth, N. J.

3. That there are no bondholders, no mortgagees and no other securities.

5. That the average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the six months preceding the date shown above is 17.000 per each issue.

SIMON YADLOWSKY, business manager.

Sworn to and subscribed before me this 30th day of September, 1927.

MICHAEL UHORCHAK, Notary Public
(My commission expires July 28, 1929).

ПОВІДОМЛЕННЄ

Сим повідомляється, що слідуючі відділи не прислали звітів за минувший місяць вересень і членських вкладок а то відділи: 25, 41, 152, 159, 180, 192, 236, 237, 293, 301, 315, 323, 339 і 366.

Висше виказані відділи своїм опізненнем не лиш наражають всіх своїх членів на суспендацію і втрату прав на случай нещастя але здержують місячні замкнення діловодства гол. канцелярії і висилку нових виказів і рахунків до всіх прочих відділів, які свої обовязки сповняють точно і на час.

Сим отже остерігається інтересованих, що такі опізнення не можуть бути толеровані і легковажені, та що на будуче так спізняючіся відділи будуть виказані як суспендовані.

Гол. канцелярія У. Н. Союза.

ЯК ОРҐАНІЗУЮТЬ ПОМІЧ ДЛЯ ПОТЕРПІВШИХ ВІД ПОВЕНИ.

Провіденс, Р. Ай. Збори в справі орґанізації допомогової акції для потерпівших від повені в Західній Україні відбудуться **дня 2 жовтня, о год. 4. по полудни** в церковній гали ч. 45 Пілґрім Ст. За тимчасовий комітет: В. Кузишин, В. Рекрут, Д. Лободяк і С. Саска.

Чи є злодій у селі.

Чи є у вас в селі злодії?

Нема, паночку, але коби було що брати, то добрі люде й самі покрадуть.

Осип Думін.

ДО ІСТОРІЇ ПОВСТАННЯ ОТ. ЗЕЛЕНОГО ПРОТИ ДИРЕКТОРІЇ У. Н. Р.

П. Бобрів твердить, що я будьтоби мав на думці переждати ніч з 21 на 22 січня в касарнях, рано погрузитись на авта і заскочити Зеленого несподівано.

Я не посуджую п. Боброва о злу волю, але констатую, що він свій спомин писав не надумуючись, не застановляючись над кождим реченням, над кождим словом.

П. Бобрів знає і памятає, що: 1) з експедицийним відділом йшло всего пять вантажних авт (грузовиків); 2) експедиційний відділ мав до 640 піхотинців; 3) експедиційний відділ мав артилерію, кінноту і скорострілы.

Отже чи міг я пропонувати заскочити несподівано Зеленого, погрузившись на авта?

На пять авт з бідою можна було погрузити 250 люда (по 50 люда на кожде), а що мало статися з оставшою піхотою, а що мало статися з артилерією, кіннотою і двома сотнями скорострілів? А зрештою, як можна булоб заскочити Зеленого ненадійно, виїзджаючи в напрямі Трипілля рано?

Взагалі сю історію з автами п. Бобрів представив зовсім невірно. Тих пять вантажних авт прислала команда І. Дивізії С. С. в розпорядження експедиційного відділу, але не для погруження піхоти і ненадійного нападу на Зеленого, а для везення харчів за експедиційним відділом, а далі на се, щоби по розброєнню Трипільщини перевезти ними в Київ відібране військове майно. Се було призначення авт.

Правда, що харчів І. Дивізія С. С. експедиційному відділови не дала, бо, як мені сказав сотник Бак, в Дивізії в тім часі їх не було, чи було дуже мало і авта їхали з нами порожняком, та се однак справи не міняє.

Рівнож в описі походу шан. автор допустився деяких неточностий і блудів. І так прим. дату виходу експедиційного відділу з Київа він подає 21. січня, коли тимчасом ми з Київа вийшли в день проголошення злуки Західної Области У. Н. Р. (Східної Галичини) з У. Н. Р., то є 22. І. і то не о год. 8. рано, а о годині 10-ій рано. Зрештою здається, що се друкарська похибка, бо попереду п. Бобрів говорить, що курінь цілий день 21. січня просидів в касарнях, отже не міг рівночасно бути і в дорозі.

Правді не відповідає також твердження, що експедиційний відділ ночував того дня (себто з 22. на 23. січня) в Мишелівці. Мишелівка, як звісно, від Київа віддалена всего 4—5 верстов і ми до Мишелівки прибули по полудні, там відпочали, а перейшовши через села Пирогів, Лісники і Ходосівку, остановились на ніч в с. Криниці*).

До того п. Бобрів випустив друге село, де ми переночували з 23. на 24. січня, то є Копачі.

„Ми сунулися глибоким снігом на Креничну**) — Обухів — розказує п. Бобрів дальше — маючи з ліва дорогу Вита Литовська—Козин, якою ішла сотня Лубенського кінного полку".

Перш за все в експедиційнім відділі не було сотні кінного Лубенського полку, а була тільки чета, а друге, ся чета не пішла по шляху Вита Литовська—Козин, а йшла цілий час перед експедиційним відділом як передня сторожа.

Цікаво, звідкіля автор має інформації, що „Зелений про наш рух знав і уважно стежив — миж про Зеленого нічого не знали".

Що от. Зелений мав про нас і про наш рух відомости, не буду перечити; що евентуально стежив за нами, також можна допустити, але, що ми про Зеленого нічого не знали, се не вірно. Я ще в Київі від полк. Мельника одержав інформації про розположенне зеленівських частин і про те, що сила його піхоти не перевисшає шести курінів. (Про инші роди зброї, як артилерію і кінноту, полк. Мельник інформацій не мав).

Таким питанням, про яке можнаб подискутувати і яке мігби рішити тільки хтось зі Зеленівців, се відношення підкиївських сіл до от. Зеленого.

П. Бобрів каже, що про сили Зеленого даремно було розпитувати у місцевих селян, бо вони всі були по його стороні. Скільки мені відомо із 1919, а ще більш з 1920 р., то села близь Київа годі зачислити було до прихильних Зеленому. Зеленівський район, себто район, в якому мешканці, а точніще сказавши, більшість мешканців були безумовними прихильниками от. Зеленого, не так дуже великий. До нього можнаб попри місточка Трипілля і Обухів а по части і Германівку зачислити такі села: Нещерів, Копачів, Гудимівка, Гусачівка, Жуківці, Деревяна, Халипя і Українка (колишня Злодіївка). Инші села довкола Трипілля, хоть із них дехто служив в армії Зеленого, відносились до трипільського батька „невтрально прихильно". Та вже ніяк таких сіл як Лісники, Ходосівка чи Криничі, про які в згаданій статті п. Боброва мова, не можна зачислити було на початку 1919 р. (пізніще підчас боротьби от. Зеленого проти большевиків точно о відношенню тих сіл до його не знаю), до прихильників Зеленого. Навпаки, власне в с. Мишелівці підчас відпочинку там 22. січня по полудні від місцевих селян мені вдалося розвідати, що в Виті Литовській стоїть зеленівський відділ кінноти т. з. „червоний курінь". Подібно в Криничах селяни інформували нас — по скільки се їм очевидно було відоме — о силі от. Зеленого.

Та, як кажу, над тим власне, чи ті села, які ми проходили 22 січня, були за чи проти Зеленого, можнаб подискутувати. Я навів у кождому случаю мені звісні факти, які категоричне твердження в тому напрямі п. Боброва дещо ослаблюють, хоч остаточно сеї справи і не вирішають.

Малої похибки допустився автор і в тому місці, де говорить про склад експедиційного відділу. В склад відділу входила попри курінь от. Голуба 4-та сотня 1 п. п. С. С. під командою сотника Бялого і 10-та сотня 2 п. п. С. С. під командою значкового Кизими а не 1-ша сотня 3 п. п. С. С. Кромі того, як вже згадано, в склад експедиційного відділу входила чета а не сотня кінноти з Лубенського кінного полку. Таксамо на Трипілля вийшла одна а не дві сотні скорострілів.

Що відноситься до делеґації від Зеленого (другої з ряду, бо перша прийшла до нас в с. Гвоздові) — то вона не вибачалась перед нами і не звалювала вини на Зеленого, навпаки говорила в його імени і все Зеленого називала своїм отаманом.

В бою під Обуховом ранений був один козак з лубенського полка (чети) — о скільки собі пригадую, його назвисько було Ольховий або Ольховський — і його Зеленівці, коли він доволікся на руках і на ногах до їх рострільної, прохаючи помочі — зарубали. З оповідань знаю, що перед зарубанням шаблями мали вони над ним дуже знущатися: викололи йому очи і покололи багнетами, але се знаю тільки з оповідань і чи те все правда, за те ручати не можу.

Та діло в тому, що п. Бобрів розказує, що по нашому приході в м. Обухів за зарубаного козака ми розстріляли трох Зеленівців. Я того факту, так зрештою важного, про який мусілоб мені бути відомо як командантові експедиції, не можу собі пригадати. Може бути, що автор помішав се із розстрілом одного Трипільця, Заброду в два чи три дні пізніще і то не в Обухові а в Трипіллю, за те, що він не видав захованої зброї.

Вкінці хочу справити ще одну неточність в згаданій статті, а саме, що експед. відділ вертав з Трипілля в Київ не 26, а 28 січня, бо 26 він увійшов щойно в те місточко.

Подаючи тих кілька заміток і доповнень до статті п. Боброва, я мав на меті звернути увагу всіх тих, які пишуть спомини із нашої визвольної війни, на одну дуже важну річ, а саме на точність опису представлених ними подій чи епізодів якихнебудь взагалі.

Загально відомо, що в нас ще **дотепер немає** хоть якоїнебудь історії наших змагань за власну державу (Винниченкове „Відродження нації" написане надто тенденційно і узгляднює тільки політичний а не військовий чи радше военний бік справи), а її треба конче написати, коли ми не хочемо наразитися на те, щоб грядучі покоління закинули нам **злочинну байдужність.**

Та написання такої власне історії, історії збройних змагань української нації за визволення, се річ не легка. Для написання її є потрібний історичний матеріял, а такого в нас осталося дуже а дуже мало.

Де є в нас прим. архіви поодиноких військових частин, де архіви штабів і взагалі де весь сей матеріял, з якогоб можна скласти історію періоду 1917-20 року?

Загально звісна річ, що ті матеріяли по більшій части, при ріжних катастрофах, які приходилось переходити нашим арміям, понищено й погублено, і вони для нас раз на всегда страчені. Супроти того історію визвольної війни прийдеться колись історикови списати в більшій части може навіть зі споминів її учасників.

І коли в инших народів, щасливіщих під тим оглядом від нас, спомини не будуть мати для історії так великого значіння, то в нас кождий спомин, а особливо спомин із визвольної війни стане для будучого історика в повному значінню того слова **„документом".**

І власне тому, то всякий спомин, який відноситься до періоду 1917-1920 р. хотяйби найдрібніщий, хотяйби і не знати де був поміщений, повинен бути написаний так, щоб був причинком і то вартісним причинком до історії української боротьби за визволення і за власну державність.

А що в нас немає власне такого розуміння значіння споминів, вистарчить, щоб не наводити много, взяти до рук от хотяйби календар Червоної Калини з 1923 р. і прочитати опис бою під Крутами.

Бій під Крутами, який має претенсію бути українськими Термопілями, описаний там так, що прямо досада бере. Зрештою таких примірів можнаб навести не один десяток.

Кінчаючи тим свої замітки, дозволяю собі виразити надію, що автор статті „Зустрічі і портрети" зрозуміє мою інтенцію і не прийме моїх поправок та завваг на карб якихсь особистих може анімозій.

В серпні, 1927 р.

*) Автор помилково називає село Криничі — Криничною. — О. Д.

**) Автор має, здається, на думці Копачі. — О. Д.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО КОГО ДБАЮТЬ КОНКОРДАТНИКИ?

Попав мені недавно у руки „Католицький Провід", який видає єпископ Богачевський у Шикаго. Маю звичай читати усі часописи, що попадають мені у руки, бо держуся засади, що треба всьо знати, але не всьо робити й не всього слухати, що другі пишуть і радять. Крім сього, хотяй я ані не передплачував, ані не просив посилати мені сей часопис, прислала мені його редакція вже другим разом даром. Догадуюся, що не тільки я, але й богато других Українців дістає сей часопис даром, подібно, як се має місце з деякими часописами у старім краю, які надсилають Поляки чи там хлібоїди даром нашим людям, хоч вони відхрещуються від сих часописів руками й ногами. Перечитав я сей католицький часопис, як то кажуть, від дошки до дошки й звернув увагу на осьму сторону, де є поданий спис жертводавців. Радивби я кожному, що читає сей часопис, звернути увагу на 8 сторону, а богато довідається й переконається, за кого дбають наші конкордатники.

Приглянувся я сему списови жертводавців і довідався з нього, що збірка на Петрів гріш, який наші конкордатники збирають для папи римського, принесла $325.84, а друга збірка, призначена на старий край, виносить лише 30 долярів. І потемніло мені в очах з досади, що наші конкордатники такі щирі для папи, що сидить у ватиканськім палацу й має міліонові доходи, а такі скупенькі для свого бідного народу. Недавно читав я у часописах, що той самий папа, для якого наші конкордатники збирають Петрів гріш, пожертвував 100 тисяч долярів для потерпівших від повені ріки Міссісіпі. З того бачимо, що папа не є ще такий бідний, щоби потребував мізерних жертв від нашого народу, коли сам дає такі княжі жертви. Але чи тих 325 долярів не придалобися кому иншому, близшому від папи римського? Чи не чули й не читали наші конкордатники про страшний вилив рік і гураган, що знищили половину Галичини? Чи не чули вони, що сотки тисяч, а може і цілий міліон нашого народу гине з голоду, не має даху над головою й якого десяткують страшні епідемії, що докінчують знищення, розпочате повінню й гураганом? Чи не туди треба би було слати жертви і заохочувати своїх парохіян, щоби відмовляли собі від уст і посилали туди, де треба накормити голодного й приодіти голого? Тому схаменіться, конкордатники!

Петро Шульган,
Пітсфілд, Месс.

1600 телефонічних автоматів вже має Берлін, нині зачинає будувати знова нових 200 телефавтоматів, але з тою ріжницею, що як перші звичайно находилися в кнайпах, в торговлях, тощо, послідні мають бути побудовані на реклямних стовпах на роздорожах.

НЮ БРІТАЙН, КОНН. І ОКОЛИЦЯ!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЧОГО КРУЖКА
В NEW BRITAIN, CONN.
— відограєсь —
В НЕДІЛЮ, 2. ЖОВТНЯ 1927 Р.
НА УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛИ
В NEW BRITAIN, CONN.
„БАБСЬКИЙ БУНТ"
Комедія в 3-ох діях, музика Ярославенка.
Початок о год. 7-ій вечером.
Запрошується всіх доокличних і місцевих Українців.
228 **Комітет.**

ВИГЛЯД ЧОЛОВІКА, ПРОБУЮЧОГО НОВУ ЦИҐАРЕТКУ — БРІҐС

Бере від товариша циґаретку і підозріло кидає оком на незнакому йому пачку.
Закурює циґаретку обережно з підозрінnем.
Смакує і бачить по пару шлюґах, що вона не тяжка і виказує велике вдоволення.
Пробує горло і чудуєся, де поділося скоботанне горла, як передше бувало.
Здивований думає, що сталось, що ненаходить на него старий кашель.
Шукає по кешенях, чи нема там другої такої циґаретки.
Беручи другу циґаретку задержується, щоб ліпше подивитись на пачку.
Відтак скоком біжить до найблизшого склепу циґареток, щоб дістати собі пачку OLD GOLDS.

OLD GOLD
Old Gold CIGARETTES
THE TREASURE OF THEM ALL
ГЛАДША І ЛІПША ЦИҐАРЕТКА
ЖАДНОГО КАШЛЮ В ЦІЛОМУ ВАҐОНІ
15 Ц.
Виріб P. Lorillard Co. Основ. 1760.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

МАЙНЕРЗВІЛ, ПА.

Народне віче.

В неділю, 18. вересня, відбулося в Майнерзвіл, Па. українське віче. Скликанням його занялася українська православна парафія разом з Клюбом Української Молодіжи та з Брацтвом св. Юрія, від. Укр. Нар. Помочі.

На віче прибули, крім місцевих громадян, громадяне з Гейзелтон, Шенандо, Фраквилл, Вілліємстави, Нортгемптон, Па. Були між ними Українці, а були і такі, що вважають себе Росіянами.

Предсідателем віча був гром. Василь Макарик з Гейзелтон, секретарями були гром. Лев Шморгун і Іван Секелик. Промовляли: гром. М. Хандога, редактор „Народного Слова", місцевий священик, о. Іван Гундяк і пані Старовська з Сейнт Клер, Па.

Переповідати усі промови— злишно. В них бесідники порушили усі ті справи, які тепер мусять інтересувати українську іміграцію в Америці: справи народні і церковні. Нарід був захоплений. Се перше віче, а все ж воно лишило по собі слід. Є надія, що воно було початком освідомлення тих братів, які пропадають в тьмі руссофільства та обєднає до спільної праці для народної справи тих, які знають, що вони Українці, але не можуть зійтися на спільну, братерську нараду тому, що одні вірять в папу, а другі не вірять. Та може ще прийде такий час, що майнерзвільські Українці зійдуться разом при народній роботі, а поза тим будуть триматися такої церкви, яка їм більше до серця.

Належить згадати промову пані Старовської з Сейнт Клер. В ній порушено ті справи, які болять нас. Вона говорила про те велике лихо, яким є страшний розподіл наших імігрантів в нашім куті Пенсилвенії. В одній українській кольонії є три, чотири і пять церков, в такім Сейнт Клір є на одній вулиці дві ґреко-католицькі українські церкви і обидві належать під юриздикцію еп. Богачевського, — а нема ані одної порядної школи і наша молодіж не знає навіть, що вона українська.

Збірка на вічу покрила кошти. Але віче започаткувало ратункову акцію для жертв повени в Галичині. Перший Клюб Української Молодіжи жертвував на ту ціль $10.00 та завізвав товариства при українській православній парафії і членів тої парафії до жертв. Клюб Української Молодіжи складається з роджених і вихованих в Америці хлопців і дівчат. Отже приємно піднести, що та молодіж виявляє охоту допомогти своїм незнаним а рідним братам на українській земли.

Постановою Клюбу всі жертви мають бути відіслані до Обєднання Українських Орґанізацій для пересилки до краю. Отже в той спосіб до спільної всенародної акції, яку веде Обєднання, прилучується ще одна громада, яка в ній до сего часу не брала участи.

Від імени молодіжи зорґанізованої при українській православній церкві закликаємо до жертв на ту саму ціль молодіж і старих членів української ґреко-католицької парафії. До сего часу між нами було суперництво на полі віроісповідання. Тепер, коли його залишаємо, треба розвинути суперництво на полі народної роботи і жертв на народні цілі. Як не можемо на тім полі разом зійтися і знайти спільну мову, то бодай осібно стараймося ділом показати нашу свідомість. Наша громада о половину менша від ґреко-католицької, але ми певні, що коли браття ґреко-католики не візьмуться до діла, то православні Українці їх „збітують". **Н. К.**

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й.! УВАГА!

ПРИХОДІТЬ НА ВІЧЕ! — СТРАШНА КАТАСТРОФА НАВІСТИЛА ЗАХІДНУ УКРАЇНУ!

Десятки міст і тисячі сіл знаходяться під водою. Десятки сіл зовсім знищені. Десятки тисяч селян і робітників остались без шматка хліба, без даху над головою. Вони благають нас о поміч. Ми мусимо ратувати наших братів від голодової смерти.

В тій ціли Тимчасовий Комітет, виділений Місцевим Комітетом Союза УРО по скликанню конференції ріжних товариств і організацій міста Ню Йорку для несення помочі — скликає

МАСОВЕ ВІЧЕ
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 2-ГО ЖОВТНЯ (OCTOBER) 1927 Р.
В УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ДОМІ,
66—68 E. 4th STREET, NEW YORK, N. Y.
Початок о годині 2-гій пополудни.

Робітники і Робітниці! Не пропустіть того віча! Приходіть і других кличте, щоб спільно поговорити про поміч нашим братам. — Комітет. 228

Віче! Велике! Віче!

СКЛИКУЄ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКИХ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ В НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

в справі несення помочі голодуючим й беззахистним, котрі терплять ріжні невигоди з причини страшної повіні, яка знищила богато сіл на Рідній Батьківщині, Східній Галичині і Буковині (Західної України)

— котре відбудеться —

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 2-го ЖОВТНЯ 1927 РОКУ
ПОЧАТОК ТОЧНО О 2-гій ГОДИНІ ПОПОЛУДНИ.
В САЛИ „СТЕЙВЕСЕНТ КАСІНО" ПІД Ч. 140-142 ДРУГА ЕВНЯ (поміжи 8. і 9. улицями в Ню Йорку).

Український Народе! Голосом розпуки кличуть нас наші батьки, матері, сестри і браття на це віче. Приходіть всі, щоб спільно порадитися, як виконати свої обовязки зглядом тих, котрі просять у нас хліба, котрі борються серед найріжнороднійших невигід за існовання, за наше життя. Зійдімся всі разом, приложім усіх можливих старань, щоби помочи тим, котрі боронять всіх скарбів, всіх чеснот, всіх дорогоцінностей Рідної Батьківщини. — На віче приходіть точно о годині 2-ій пополудни, бо салю можемо вжиивати лише до 5-тої години. 228

ЗА УРЯД КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКИХ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ несення помочі потерпівшим від повені на Західній Україні:
І. Божемський, голова. М. Кобзістий, скарбник. І. Жовнір, писар.

МОЛОДА ЕСТОНІЯ.

Коли їхати кораблем до Ревалю, здалека вже між невисокими зеленими горбами ревальського заливу видно гарні, характеристичні північні обриси: високі церковні вежі, зубчасті кріпосні мури, а між ними позолочувані бані російської церкви.

Столиця молодої републики невеличка. Реваль має 125 тисяч мешканців. Не треба богато часу, щоби оглянути це старе місто. Але майже на кождій вулиці є щось цікавого під мистецьким оглядом.

Реваль через пятьсот літ був місцем завзятих боїв між сходом і заходом. Данці, Німці, Шведи, Москалі, переходово і Поляки боролися тут за владу. Вони мусіли боротися також із естонським первісним населенням. Дорога йшла через Естонію до незнаного ще тоді добре московського князівства. А Москалі тиснулися все більше на захід. Російські оселі на сході Естонії є щонайменше такісами старі, може ще й старші, як данські над Німецьким морем. Ріжниця між тими оселями така, що зі заходу приходили лише полководці з нечисленними військами, а російські мужики приходили цілими масами. Тубильців, Естонців з часом витискано чимраз більше. Зате на заході чужинці дуже мало скольонізували Естонію, хоч володіли довго над нею. Бої, що тягнулися сотки літ, полишили тревалі-камінні сліди.

У вузких, неправильних, убогих улицях Ревалю видно на кождому кроці останки кріпосних мурів. То тут то там є великі, гарні ворота. Понад цілим містом високо знімається цитаделя. Там тепер центральна влада Естонії, парлямент, палата президента міністрів, що рівночасно є головою держави.

В торговельній части міста є трохи більше життя. Богато є тут старинних домів із шпихлірами на поверсі з характеристичним примітивним підємним краном. Неодин дім злучений нерозривно, наче вкорінений у старі кріпосні мури, які перетинають місто в ріжних напрямах. Деякі кріпосні вежі є замешкані, але найбільше з них перемінилося вже в руїну. Ніхто не цікавиться ними, ніхто не старається про їх зреставрування.

Замітне для старого Ревалю є, що тут нема люксусових будинків. Усе скромне, поважне.

Життя тут має ще богато російських прикмет. Вози й візники на російський спосіб, але їх чимраз більше заступають авта, що є навіть дешевші. Шапки мущин похожі на російські. Дуже часто чути російську мову, але вона чимраз більше уступає місце естонській, що є дуже близько споріднена з фінляндською. **Шкільна молодь не розуміє вже по російськи.**

Спеціяльністю Ревалю є заведення для золювання обуви. Хто хоче мати скоро направлені черевики, йде до такого заведення, а за той час переглядає собі часописи і журналі. Менші направки полагоджують до кількох хвиль.

Естонія для прогульковців не дорога країна, харчі і мешкання добрі, як може ніде в Европі.

Якийсь католик Штеґувайт в числі 403. Ґерманії подає, що перша ґазета появилася в Тебах з нагоди побіди Епамінонда, забуваючи за Китай, Індії, Асирію та Вавилонію, де тисячу літ перед Христом існували ґазети, та були розповсюджувані між народом.

ЩАСЛИВИЙ ОСТРІВ.

У каналі між Англією і Францією лежить англійський острівець Сарк. Мешканці острівця жиють цікавим, скромним життям. Острів є під февдальною владою міс Доддей-Бомонт, якої родина вже століття цілі володіє тут на основі розпорядку цісаревої Єлисавети. На острові Сарк нема ні міста, ні кінотеатру, ні авта. Всі транспорти возять там ручними тачками або конем чи возом. Родинне життя дуже патріярхальне. Податки дуже низькі, а платять їх натуралїями. Англійському королеві платять мешканці річно пятьдесять шілінґів податків.

УВАГА! ТАВНТОН І ОКОЛИЦЯ!

ТОВ. ім. Т. ШЕВЧЕНКА, відділ 122 Укр. Народ. Союза
— устроює —
ОСІННИЙ
ВЕЛИКИЙ ПІКНІК
В НЕДІЛЮ, 2. ЖОВТНЯ 1927 Р.
о годині 2-ій пополудни
в Лісі тов. СТЕФАНА ЩУРИ.
Чистий дохід призначений на будову Сиротинця при Укр. Нар. Союзі.

Запрошуємо всіх місцевих і позамісцевих Українців прибути і забавитись та забути клопоти щоденного життя. Музика знаменита, здорові напитки і смачні перекуски.

За добру забаву ручить 228
Комітет.

Увага: Колиб був дощ, то просимо на другу неділю, 9. жовтня 1927.

ПОЗІР! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

УКРАЇНСЬКЕ ТОВ. „ЖІНОЧА РАДА" В НЮ ЙОРКУ
— уладжує —
ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 2-ГО ЖОВТНЯ (OCTOBER) 1927 Р.
В УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ДОМІ
66—68 E. 4th STREET, (MANHATTAN LYCEUM) NEW YORK, N. Y.
Початок о годині 4-ій пополудни. — Вступ 50 центів.

Шановні Громадяне Половину доходу з балю призначено на будову Санаторії для наших хорих письменників і Захоронки для укр. сиріт та дітей незаможних робітників. Будинки ці мають бути збудовані в Москалівці коло Косова, Східна Галичина. Сестра одного з найбільших наших діячів, небіщика М. Павлика — Анна дарувала на вище згадані будинки два морги ґрунту і просить нас всіх іміґрантів довести до кінця зачату нею роботу. Ніхто з нас не повинен відказатись від помочи так доброму і хосенному ділу. Приходіть громадно, бо першорядна музика, смачні перекуски, освіжаючі напитки та инші несподіванки задоволять кожного.

227-8 **Комітет.**

ПОЗІР! ДЖЕРЗИ СИТІ І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

КОРПОРАЦІЯ УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ
устроює перший в сему сезоні
БАЛЬ
В СУБОТУ, ДНЯ 1-ГО ЖОВТНЯ 1927 РОКУ
У ВЛАСНІМ УКРАЇНСЬКІМ ДОМІ
158-160 MERCER STREET, JERSEY CITY, N. J.
Початок о годині 6-тій вечером. — Вступ 50 центів.

На сей баль запрошуємо Українську Громаду, а забавитесь до схочу при добрій музиці, холодних напитках і свіжій перекусці. 228

Комітет.

УВАГА! ДЖЕРЗИ СИТІ І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

КОМІТЕТ НЕСЕННЯ ПОМОЧІ ЖЕРТВАМ ПОВЕНИ НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ
— скликає —
МАСОВЕ ВІЧЕ
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 2-ГО ЖОВТНЯ (OCTOBER) 1927 Р.
В ГАЛИ УКРАЇНСЬКОГО ДОМУ,
158-160 MERCER STREET, JERSEY CITY, N. J.
Початок о годині 2-гій пополудни.

Українська Громадо! Східну Галичину навістило нове нещастя: збіднілі до крайности села і місточка залляла вода та перейшов гураган, лишаючи за собою руїну. В цій то справі скликається віче, на котрім не повинно бракнути нікого з Українців, жиючих в Джерзи Ситі. — **Комітет.** 228

ПЕРША І ОДИНОКА В АМЕРИЦІ УКРАЇНСЬКА МУЗИЧНА ШКОЛА

УКРАЇНСЬКА
КОНСЕРВАТОРІЯ
ПІД УПРАВОЮ ПРОФ. РОМАНА ПРИДАТКЕВИЧА
30 EAST SEVENTH STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: DRY DOCK 2142,

розпочинає четвертий рік навчання. Приймається учнів на науку композиції, гармонії елементарної теорії, фортепяну, скрипки, всіх струнних і дутих інструментів. 228-9,31

ЖУРБА ПРО БУДУЧНІСТЬ

не дає нам спокою. Вона нас давить та каже шукати нам чогось такого, де малибисьмо кусник хліба, без згляду на се, чи в фабриках або майнах є праця або і цілковите безробіття.

А це можна осягнути, коли купимо собі землю в ПЕРШІЙ УКРАЇНСЬКІЙ КОЛЬОНІЇ, на передмістю фабричного міста МІЛВІЛ, Н. ДЖ. Кольонія ся, це не звичайна оселя, яких є в Америці тисячі, в котрих властителі, крім хатини нічого більше не мають, але від 16 літ правильно зорганізоване село, в котрім живе около 150 українських родин, де кождий ґазда, крім гарного дому і других будинків, має також кілька акрів плодовитої землі, з котрої, плекаючи ярину або годуючи кури, має гарні доходи.

Праця також на місци, бо коли в великому місті треба нераз їхати до праці і годину, а в майнах тільки іти пішки, то з кольонії зайдемо до неї за 20 до 45 мінут.

А в місті Мілвіл, є вже кілька українських бизнесів, а можнаби їх ще в двоє тільки мати, і яка тоді гарна гармонійна співпраця: українські фармері і українські бизнесмени — правдиве українське місточко.

По інформації, у всіх висше наведених справах, голоситись на адресу властителя земель в українській кольонії: 140—

ВАСИЛЬ МАТОЛИЧ,
N. E. 7th & GREEN STREET,
PHILADELPHIA, PA.

Др. А. Л. СИЗАР.
Доктор і Хірург, Спеціяліст у всіх хоробах і операціях від очий, ух, носа і горла. Найновійша метода діягнози і курації.
127 E. 84th ST., NEW YORK, N. Y.
межи Park i Lexington Aves.
Години: 10. до 12. рано, 6. до 8. вечер.
Неділі 10. до 1. пополудни.

Телефон: Gramercy 5881.
Др. К. Д. БІЛИК
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР І ХІРУРГ.
ЕЛЕКТРИЧНІ ПРИРЯДИ.
Урядові години: від 12. до 1-ої, від 6. до 8-ої і після умови.
311 E. 18th ST., NEW YORK CITY

ХРОНІЧНІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН
лічу успішно найновійшими методами
Помагаю скоро в ріжних кровних недугах, нервових і шкірних, хронічні нарости, загальне ослаблення, міхура нирок, мочеві недомагання, ревматизм, жолудок, внутрішні хороби та грудні. Без ріжниці, як довго хоруєте, я можу помочи вам. Оплати умірковані. Оглядини пацієнта переводжу особисто.
Поради і оглядини даром.
DR. ZINS
Спеціяліста. Основ. 28 літ.
110 EAST 16th ST. N. Y.
межи 4th Ave. & Irvington Pl
Денно: 9—8 веч. Неділі: 9—4 попол.

DR. M. SMITH
Переніс свій офіс під ч.
83 E. 7th ST. (межи 1. а 2. Евнею)
NEW YORK, N. Y.
Урядові години: 9—10; 12—2; 6—8.
Tel. Orchard 6072.

ДР. М. МЕЙЗЕЛ
бувший помічник Европейської Клініки на Університеті
СПЕЦІЯЛІСТ
лічить ОСТРІ і ХРОНІЧНІ хороби МУЩИН і ЖЕНЩИН; також шкірні і кровні хороби.
ЕҐЗАМІНУЄ МІЧ І КРОВ.
139 E. 16TH ST., NEW YORK
межи 3-ою Евеню і Irving Place.
Години:
10—1; 4—8; в неділі від 10—12.
ОГЛЯДИНИ ЛИШЕНЬ $2.00.

Др. Б. ТРОЙ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНТИСТ
49½ FIRST AVE., cor. 3rd ST.
NEW YORK, N. Y.
Роботу виконує солідно. Умірковані оплати. Платити можна ратами. Через 10 літ знають мене за пильне виконування механічної роботи в обсягу дентистики.
Оглядини при помочі лучів Рентгена (X-Ray) даром.

АКУШЕРКА-МАСАЖИСТКА
Житомирського заведення породів і Київського Зайцевського шпиталя.
B. E. SHMULENSON,
871 E. Broadway, 1st fl., New York
Tel. Orchard 8121
ПОРАДИ І ПОМІЧ

СТЕФАН І. ЄВУСЯК
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга чесна і дешева. Достарчується автомобілі на весіля, хрестини і другі оказії. Удавайтесь до свого!
ОФІСИ:
77 Morris St., Jersey City, N.J.
Tel. Montgomery 1745
45 Prospect Av., Bayonne, N.J.
Telephone 540

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

—o—

ФРЕКВІЛ, ПА.

Збірка на Народний Дім в селі Монастир, повіт Ярослав.

В Фреквіл, Па., жертвували слідуючі:

В. Заґібайло $2.00; по $1.00: о. І. Фекула, А. Грендьо (ст.), І. Гужвій, С. Мельничак, Оданельс (ст.), Б. Сворський, лит., А. Васайтис, лит., Б. Якубішин, І. Мацей, І. Любянецький, Д. Ратковський, О. Кіцак, С. Вільницький, О. Заґібайло, В. Сидор, І. Стець, П. Довгий, Н. Демітер, Д. Халупа, Н. Грендьо; по 50 ц.: П. Гарбіст, Н. Угрин, А. Грендьо, мол., Г. Стапай, Т. Вільницька, лит., П. Горват, К. Крупка, С. Кроляк, І. Гарбіст, І. Москалик, С. Гришко, І. Гришко, Й. Кіцак, А. Корончак, П. Подоляк, М. Камак, Д. Гливячий, М. Ладика, ст., В. Строен, І. Бабіцький; по 25 ц.: О. Сушко, М. Пінчак, К. Яцина, С. Андрух, О. Скібак, М. Валас.

Збірка з Магоной Плейн, Па.:

По $2.00: Н. Кіцак, Н. Бабяк, Д. Терешко; по $1.00: Т. Цебренський, С. Круба, М. Вариховський, С. Сідор, М. Гричишин, Г. Ґобор, О. Харчук, І. Музика, Д. Скоропатко, А. Боївська, С. Наспінський, Ф. Явірницький, М. Гудянин, С. Бабяк, П. Цебуляк, С. Малий, П. Стець, М. Бруцяк, Ф. Філь, І. Грушевський; по 50 ц.: А. Цюрко, В. Перлак, А. Солєцька, С. Куцик, І. Чуба, Д. Флиста, Ф. Гопко, Т. Лакавіч, лит., С. Чарний, Я. Трияновський, С. Сметана, О. Сідор, Д. Пелещак, В. Ґулік; по 25 ц.: В. Васюта, І. Кашицький.

Разом зложено $67.00.

Сю суму вислано через Обєднаннє в Филаделфії до старого краю до села Монастир, повіт Ярослав, на будову Народного Дому.

Збірка продовжується дальше. Хто би хотів зложити свою жертву на ту ціль, то може вислати на руки:

Івана Криба,
132 N. R. R. Ave., Frackville, Pa.

За Комітет:
І. Криба; А. Пука.

—o—

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.

На Народний Дім в Корчині, повіт Сколє.

Отсим подається до відома родимцям села Корчин Рустикальний, повіт Сколє, як рівнож і всім жертводавцям, що Комітет збирання жертв на будову Народного Дому Читальні Просвіти в Корчині Рустикальнім істнує далі. Сума, яку зібрано постепенно від року 1918 до сего місяця, виносить 330 долярів. Гроші ті ульоковано у банку на трох людей, як слідує: Лука Онуфрів, Павло Мелень, Сень Безушко.

Адреса згаданого Комітету:
38 Greene St., Jersey City, N. J.

—o—

ЕЛМАЙРА, Н. Й.

Дальші жертви на будову Народного Дому в Карові.

З нашої малої місцевости, де нас тут краянів мала горстка, вислано до рідного села Карова, пов. Рава Руська, $95 на будову Народного Дому, як своєї національної твердині в ріднім селі. Жертвували: О. Осташевський $16; К. Юськів $15, Н. Ментух $15; Г. Левуш ст. $10, Г. Левуш $10; Ванько $8; М. Осташевський $7; Гарасим Левуш $5, П. Ващишин $5; Анна Вітязь $3; С. Левуш $2; Касько Іванік $1, К. Іванік $1.

Разом зібрано $98, а вислано $95, бо кошта пересилки коштували $3.

За Комітет:
О. Осташевський, К. Юськів, Григорій Левуш.

Бо свій свого добре знає,
Терпить з ним і плаче,
А чужинець обіцяє,
Робить же иначе.

(Народна пісня на Холмщині).

ДО АМЕРИКИ І КАНАДИ

СПРОВАДЖУЄМО не тільки рідню горожан, але і хліборобів;
ПЕРЕСИЛАЄМО ДОЛЯРИ до краю звичайно і телеграфічно, доручуючи аж в рідне село.
СПОРЯДЖУЄМО контракти, повновласти і т. д.
КОЛЕКТУЄМО спадки в старім краю й в Америці;
ПРИГОТОВЛЯЄМО ПРОГУЛЬКУ УКРАЇНЦІВ кораблем GEORGE WASHINGTON дня 12. жовтня 1927.

ОСНУВАЛИСЬМО і розвиваємо українську оселю

НОВА УКРАЇНА

недалеко Ню Йорку, де по дешевій ціні можна набути землю і дім.

ПОРАДИ ДАРОМ.

Українці, деб не жили, повинні відноситися з довірям до своїх інституцій, де вигіднійше:

ZAHAY GLOBE SERVICE & REALTY CORPORATION

30 EAST 7th STREET, TEL. ORCHARD 8968. NEW YORK, N. Y.

T. J. HRYCEY & CO., 329 SOUTH 4th STREET, PHILADELPHIA, PA., — або до — THE STAR SAVINGS & LOAN ASS'N, 2173 PROFESSOR STREET, CLEVELAND, OHIO.

СЛІДУЮЧА ПРОГУЛЬКА УКРАЇНЦІВ НА РІЗДВО КОРАБЛЕМ LEVIATHAN 7-ГО ГРУДНЯ 1927.

ДО ВАС ЦЕ СЛОВО

Чи знаєте, чому наш народ бідний? Тому, що не мав просвіти, а не мав просвіти, бо не мав шкіл.

Лише через просвіту і образовання можемо поправити наше положення. Тому, хто невдоволений з того, що має, кому наприкрилась нужда і тяжка праця, нехай скористає з отсеї нагоди.

ВПИШІТЬСЯ ДО УКРАЇНСЬКОЇ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ШКОЛИ І
ПОПРАВТЕ СВОЮ ДОЛЮ.

Наука почтою, письменно, майже безплатно. Вступ всім вільний без огляду на вік або образовання. Лише для забезпечення собі місця голосіться сейчас!

ПОДАЙТЕ СВОЮ ТОЧНУ АДРЕСУ, а відворотно вишлемо Вам докладні інформації, як також фотографію учеників і що ті ученики про цю школу говорять.

Пишіть сейчас на адресу: 222—

UKRAINIAN COMMERCIAL SCHOOL, DEP. 1,
1434 N. LEAMINGTON AVE., CHICAGO, ILL.

ДРУКАРНЯ

У. НАРОДНОГО СОЮЗА „СВОБОДА"

виконує старанно, дешево і на час всякі друкарські роботи як: СТАТУТИ, ПРОГРАМИ І ТІКЕТИ НА КОНЦЕРТИ, ПРЕДСТАВЛЕННЯ, ПІКНІКИ І БАЛІ, ЯК ТАКОЖ КОВЕРТИ І ЛИСТОВІ ПАПЕРИ ДЛЯ БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ І СЕСТРИЦТВ.

Проситься всі відділи У. Н. Союза удаватися зі всякими замовлення до своєї власної друкарні на адресу:

"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

Columbia

НАЙНОВІЙШІ УКРАЇНСЬКІ І РОСІЙСЬКІ РЕКОРДИ КОЛЮМБІЯ

Е. ЖУКОВСЬКИЙ, барітон з акомп. орхестри.
27101F (Розвід
(Задумковатий
ВЕСЕЛІ ПОЛТАВЦІ.
27102F (Ой і весела до дому іду.
(Сватаннє.
О. К. КИРЕТЮК.
27103F (Кучерява Катерина.
Біду собі купила.
П. ГУМЕНЮК, сольо на скрипці.
27100F (Думка і коломийка
(Полька „Добуш"
ПАВЛО ГУМЕНЮК, сольо.
27098F („Гоп", вальц.
(Танець присюдя.
П. ГУМЕНЮК з укр. орхестрою.
27104F (На сінокосі, коломийка
Козак-тропак.
ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ.
27096F (Ой, зацвила червона калина.
(Що найшов, то твоє.
27084F (На весіллю, при вечері
(Ой, Козаче Білоусий.
27086 (Ой, не шуми, луже.
Чорні очи як терен.
27091 (Вівчар на сопілці.
(До Почаєва на відпуст.

Евген Жуковський, барітон, з акомпан. орхестри.
27082F (Волокита.
(Лист з Краю.
27088F (Зрадниця.
(Що грубе, то добре.
27089 (Полька Парубоцька
(Вальц Бандура
27090 (Молотник
(Змарнів я
27092F (Ой, не спиться, не лежиться.
(Родимий Краю.
27095F (Журавель.
(Школярі.
27099 (Майкові троблі
(Діктом-дактом.
Д. Медов, тенор з акомп. орхестри.
20096F (Казбек.
(Прашай мой син.
Українська Орхестра П. Гуменюка. Барітон Евген Жуковський.
Сопрано Р. Красновська.
27093F (Забава в стодолі, Часть 1.
(Забава в стодолі, Часть 2.
Маруся Патрікова, сопрано, з акомпан. орхестри.
27094F (Ой, Джиґуне.
(Коломийка.

УКРАЇНСЬКІ

Ой, де ти була? — Іван Петляк і Грицько Коґут 27067F
Ой, іду, іду. — Д. Медовий, Тенор 27066F
Ой, не світи місяченьку. — Д. Медовий, Тенор 27066F
Ой, там на Йордані. — Евген Жуковський, Барітон 27069F
Ой, Дніпре, мій Дніпре. — Володимир Ділов, Бас 27073F
Ой, віддси гора. — Евген Жуковський, Барітон 27074F
Поправини. — Часть І. і II. — Орхестра П. Гуменюка 27070F
Спінджак чорний. — Іван Петляк і Грицько Коґут 27067F
Старість не радість. — Евген Жуковський, Барітон 27072F
Щедрий Вечір нині. — Евген Жуковський, Барітон 27069F
Там на горі крута вежа. — Евген Жуковський, Барітон 27074F
Танцюйте, молодички. — Українська Орхестра Колюмбії 27064F
Українське весілля. — Часть І. і II. — Орхестра П. Гуменюка 70002F
Во Вефлеємі. — Евген Жуковський, Барітон 27068F
Вся родина на весілю. — Українська Орхестра Колюмбії 27064F
Забрали-забрали. — Евген Жуковський, Барітон 27065F

РОСІЙСЬКІ

Бордер. — С. Ф. Сарматов, Комик 20088F
Эх ты доля, моя доля. — Д. Медов, Тенор 20089F
Гармошка. — Д. Медов, Тенор 20084F
Под вечер осенью ненастной. — Д. Медов, Тенор 20090F
Пошли девки в Дон купатся. — Д. Медов, Тенор 20089F
Как поживаете? Полька. — Руск. Орк. Москва 20086F
Кацапская песнь. — Н. Назаров, Тенор 20087F
Маруся отравилась. — Д. Медов, Тенор 20090F
Полька „Стрелочек". — Русск. Орк. Москва 20086F
Тетя Фрося. — С. Ф. Сарматов, Комик 20088F

Жадайте повного катальоґа українських і російських рекордів. Пишіть або приходіть до нас. Пришліть спис рекордів, котрі хочете, а ми сейчас вишлемо їх вам за посліплатою (С. О. D.). Всі замовлення виконуємо скоро і ретельно. 24

UKRAINIAN AMERICAN RECORD CO.,
86 — 2nd AVENUE, CORNER 5th STREET, NEW YORK CITY
ФІЛІЯ: 2 WEST 32nd STREET, коло 5th Avenue, NEW YORK, N. Y.
ОТВОРЕНО ЦІЛИЙ ДЕНЬ І ВЕЧЕРАМИ.

ЯК БУДУЄМО СИРОТИНЕЦЬ У. Н. СОЮЗА.

—o—

330.

ЧИ ЗБУДУЄМО МИ КОЛИ СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА?

Уже двацять і два роки я є членом нашого Союза, читаю завсіди „Свободу" і так уже до неї призвичаївся, що читаю навіть оголошення. Про „політику" не конче люблю читати, але такі статті, в яких ведеться якась добра пропаґанда, от як тепер ведеться пропаґанда за Українським Сиротинцем, то дуже приємно читати. Тут пізнаєш відразу, як то люди щиро та терпеливо працюють коло якогось доброго та хосенного діла.

Та щож з тої писанини, коли одні пишуть та працюють, а другі собі з сего кплять та багателізують. Аджеж дописувачі не пишуть для себе, для свого добра, але для добра нашого будучого поколіня, для добра малих діточок-сиріт, яких родичів Всевишний Господь покликав до себе на вічний спочинок; вони пишуть та працюють ддля наших немічних старців, які не мають родини, а й не мають сили на кавалок хліба собі заробити, які нераз не мають де своєї старечої голови приклонити, та мусять спати на твердій дошці з кулаком під головою замісць подушки. Вони помагають У. Н. Союзови в довершенню великого діла, в збудованню Сиротинця-Захисту.

Бо хтож пригорне до себе ту малу дитину, того синочка і донечку, коли їх тато і мама мають уже прикриті очі сиренькою землицею? Бо хтож тому старцеви та старушці подасть ложку теплої страви? Хто випере та залатає їм подерту сорочку? Хто поратує тих усіх нещасливців у їх недузі? Хто їх відпровадить колись на вічний спочинок, як Всевишний Господь покличе їх до себе, коли вони не мають ні родиноньки, ні брата, ні свата, а як і мають кого, то вони вже давно відцуралися немічного старця, бо він уже нікому нінащо не потрібний? Хто відвідає твою могилу, хоть раз на рік, та помяне твою память, коли всі повтікали від тебе? Твоя могила зрівняється разом з землею і аж тоді ти зістанеш усіми забутий во віки!

Та найшовся батько, найшовся опікун, яким є У. Н. Союз, котрий старається згорнути до себе всіх українських дітий, не тільки старих, але й молодих, старається їх згорнути під один дах, під одно материнське та батьківське серце. Хоче подати їм свою батьківську руку, маленьким і молоденьким, аби їх випровадити на добру дорогу до життя, зробити з них хосенних членів нашої суспільности. Він хоче подати свою руку й старим та немічним і помогти їм в спокою та щасливо дожити їх старечого віку. Він хоче збудувати Сиротинець для малих сиріток, а Захист для немічних старців.

Подумайте, дорогі браття і сестри, члени й не члени У. Н. Союза, якого то великого діла хоче доверщити наш Союз. Станьте на хвилину і застановіться, розважте добре над тим і скажіть, чи добре се зачате діло, чи ні. Видайте свій осуд у тій справі. Як думаєте, що Союз робить добре, то чому не станете йому до помочи — ви, що ще молоді і здорові; чому не візьметесь до праці з нашим Союзом в ціли доверщення сего благородного та великого діла? Чому не заохотите до помочі й других, аби також станули в ряди працьовників у збудованню Сиротинця-Захисту? Вам певно його непотрібно, бо ви ще молоді і здорові, маєте бизнеси та готівку в банку, тай ваші діточки мають родичів, длятого не дбаєте, а бракує вам тільки контракту від Бога, що будете вічно жити тай маєток ваш подесятериться.

Коли ви так думаєте, дорогі браття і сестри, то дуже зле думаєте. Ви не знаєте, яке буде завтра. Тата і мами може не стати і маєток може пропасти, а що буде тоді з вашими нещасливими діточками? Другим Бог може діточок забрати, а тоді що буде з вами на старість? Неодин старець, член Союза, віддавби ціле своє посмертне тому, хто заопікувавсяб ним на старі літа до смерти. Те саме зробивби і я, бо не маю жадної родини: ні тут, ні в старім краю. Та кому віддам? Ще трохи сили, дякувати Богу, є, то зароблю на прожиток і я не є нічним тягарем; але прийде час, як для мене так і для других, що треба буде тинятися по чужих кутах.

Ох, братя і сестри, чому ми такі легкодушні? Подивімся на другі народи та берім собі приклад з них, як вони скоро підносяться вгору. А чому? Бо вони свою справу розуміють. То тільки в нас, Українців, іде все дуже тупо. Так звана інтелігенція та бизнесмени майже нічого не роблять, священство також спить, а ми, робітники, стоїмо безрадні.

Тож отсею дорогою кличу до вас усіх, браття і сестри, станьте в ряди з У. Н. Союзом та візьміться разом до праці, жертвуйте самі та збирайте жертви від других; покажіть, що не тільки У. Н. Союзови, але й вам самим лежить та справа на серці. Я, хоть бідний чоловік, жертвував уже на сю ціль пять долярів, а тепер залучаю десять долярів і буду жертвувати все, як тільки розпочате діло буде поступати вперед. А ви, панове бизнесмени, та ви, отці духовні, закотіть трохи рукави, потрясіть кишені і покажіть, що й у вас є трохи щирости та батьківської любови для нещасливих українських сиріток і немічних старців.

Кирило Дацків, член 239 від. У. Н. С., в Филаделфії, Па.

ПОДИВЛЯЮЧА ПРАВДА.

Кождий є перекопаний, що війна є найбільшим нищителем людського роду. Однак дивіться: Цілковиті наші воєнні страти світової війни у Франції (1 рік, 7 місяців і 5 днів) виносили 244,086, однак забитих було лищень 50,475, або померших від залізних ран. Страти наслідком випадків автомобілевих в році почавши від дня 20-го червня 1925, виносили 716,900 (покалічених 694,400, забитих 22,500), а число осіб, котрі вмерли в одній 1922 році наслідком хоріб жолудкових і ниркових, виносило 112,826. Ви прийдете до переконання, що Трінера Гірке Вино, котре прочищує жолудок, усуває жолудкові недомагання і помагає до ліпшого функціонування, є потребою в кождій хаті, передовсім в осени. В кождій пачці Трінера Гіркого Вина вартісний купон! Кождий ліпший аптикар має також Трінера Лінімент на складі, котрий скоро і певно дасть пільгу в ревматичних і невралгічних болях.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

—o—

ХТОБИ ЗНАВ дещо за Параскевію Даниш або знає де вона тепер знаходиться або має взагалі які інформації про ню зводить донести про се на слідуючу адресу: **Box 17, Trail, B. C. Canada.**

ДО ВИНАЙМУ умебльований покій з всіми вигодами, приступний до кухні, для мущини, женщини або жонатої пари. Місячно $15.00. Голоситися до **DULKO під ч. 215 Bay St., Brooklyn, N. Y.** B. M. T. West End Line 20. Ave. Sta. 227—

ГРОСЕРНЯ І ДЕЛІКАТЕСЕН СТОР на продаж, українська дільниця, торг тижневий 300 до 400 долярів. Зголошуватись на адресу: 225—
540 SO. 20th STREET, NEWARK, N. J.
2-гий поверх.

ДЕШЕВА РЕАЛЬНІСТЬ.
Вдова по причині відїзду майже без грошей відступить свій гарний дім 9 кімнат, осібняк, зі всім уладженнєм і садом, в ліпшій части Джумейки (5 ц. переїзд). По подробиці удавайтеся до: **В. КРУГЛЯК, 151 Ave. A, New York City.** Tel. Orchard 7117. 228—

АГЕНТИ — Ми започаткуємо вас в бизнесі і поможемо щоб вам успішно ішло. Нетреба ні капіталу ні знання. Вільні хвилі або весь час. Можете заробити $50—$100 тижнево. Пишіть **Madison Products, 562 Broadway, New York.** 210—

ПОЗІР! ПОЗІР!
ФЕНІКСВІЛ І ОКОЛИЦЯ!
Маю до продажі доми з бизнесами, доми до мешкання і богато фарм. Продаю в цінах вартости. Кождий, хто купив через мою аґенцію, є задоволений. Хто ще має замір дещо купувати, того прошу голоситись на адресу: 226-8
MICHAEL W. LUZESKY,
212 High Street, Phoenixville, Pa.

НОВЕ ПІРЯ НА ПОСТЕЛІ
Не видавайте ані цента доподки не дістанете цін Нового Санітарного Піря на постелі, подушки, перини і другого домашнього вжитку. Ви здивуєтеся, коли порівнаєте його з иншим. Ми оплатимо пересилку. Вдоволення ґарантоване. Понад 12 літ в бизнесі. Пишіть сейчас по дарову книжку дешевостий і зразки піря. **AMERICAN FEATHER & PILLOW CO., Dept. 901, Nashville, Tenn.**

АЛЕКСАНДЕР ХИЛЯК
УКРАЇНСЬКИЙ АДВОКАТ
полагоджує всякі справи правні чесно і совісно.
233 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.
Woolworth Bldg., Room 2234-2236.
Tel.: Whitehall 4798 and 4799.
Вечерами від год. 7 до 9 під ч.
340 EAST 17th STREET, NEW YORK, N. Y.
222 — Tel.: Lexington 2193.

АДВОКАТ
Б. ПЕЛЕХОВИЧ
2300 WEST CHICAGO AVENUE, CHICAGO, ILL.
Практикує у всіх судах; займається переглядиннем абстрактів; виготовляє контракти купна і продажі; перепроваджує спадкові справи; полагоджує старокраєві патентові і прочі справи. 191—

Tel.: Yonkers 3002.
Res. Tel.: Nepperhan 1119.
ІВАН ДУЧИНСЬКИЙ
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
46 WASHINGTON STREET, YONKERS, N. Y.
В разі нещасливого випадку прошу удатись до мого підприємства з повним довірєм. Я обслужу Вас чесно і совісно. Також доставляю автомобілі на весілля, хрестини і всякі інші оказії. Обслуга в день і в ночи.
Удавайтесь до своїх, а не до чужих.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET, NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568

„ЦАРІВНА"
ПОВІСТЬ
написала ОЛЬГА КОБИЛЯНСЬКА
Ціна $2.00.
Можна набути в Книгарні „Свободи"
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.